

LANSARE DE CARTE

Lucian Bâgiu, *Bestiar.Salată orientală cu universitari închipuiți*

AUREL PANTEA: „Sărut mâinile doamnelor și domnișoarelor, bună ziua domnilor, este o mare plăcere să fiu alături de dumneavoastră aici, astăzi, plăcerea este cu atât mai mare cu cât iată avem acum o nouă ipostază a colegului nostru, domnul profesor Lucian Bâgiu. Și scriitorii care sunt prezenți, îi văd pe scriitorii Gheorghe Jurcă și Cornel Nistea și studenții și domnii profesori îl cunosc pe Lucian Bâgiu în ipostaza de profesor serios, sobru, dedicat unor discipline pe care le iubește, nu le iubește, dar își face meseria cu toată onestitatea. Există vocații scriitoricești, vocații spirituale care din păcate uneori sunt nevoite să se exerseze în alte domenii decât cele care le-ar provoca o voluptate spirituală autentică. Să mă ierte domnii profesori, văd mulți domni profesori, însă unii dintre ei sunt și scriitori. Este domnul profesor Mircea Braga aici, este Gabriela Chiciudean, este domnul profesor Iacob Mârza, este doamna Petronela Wainberg, este Rodica Pioariu, este Paul acolo, pe care îi văd. Deci numai personalități sunt aici. Îl cunosc pe Lucian Bâgiu în calitatea sa de critic și istoric literar, îl cunosc puțin și în ipostaza domniei sale de profesor, am citit mai mult pe apucate și ceva povești pentru copii, povestiri pentru copii scrise de domnia sa și acum, deși eram avizat, citesc de curând sau am citit de curând un roman al domniei sale și sincer să fiu la începutul lecturii – pentru că știți foarte bine că începutul lecturii unei cărți este decisiv pentru modul cum va fi receptată cartea respectivă – la începutul lecturii eram sceptic. Scepticisme de genul acesta se pot întâmpla în cazul oricărui spirit critic. Presupunând că eu posed un asemenea spirit critic am încercat să îmi înving propriile scepticisme pe măsură ce am citit cartea. Și nu știu dacă eu sunt de vină, dacă eu am găsit o grilă de lectură astfel încât scepticismul lecturii să fie învins sau cartea mi-a oferit o grilă ea însăși și am putut să citesc cartea în stare nu de entuziasm, dar de entuziasm oricum temperat. Practic această carte a, un roman, nu un pseudoroman cum îl prezintă domnul Felix Nicolau pe coperta a patra, dumnealui vorbește acolo de un pseudoroman. Nu, este un roman. Este un roman autentic și spun aceasta – sunt aici specialiști, iată domnul profesor Braga – spun aceasta convins fiind că mai ales pentru că noi trăim în secolul douăzeci, iată noi trăim deja în douăzeci și unu, romanul a ajuns să fie ca o specie monstruoasă, monstruoasă în sensul că poate primi orice formă. Nu mai există canoane de construcții ale romanescului, nu mai există rigori, norme, ba mai mult, toate normele care au existat s-au spulberat prin creația unor genii ale romanescului, este de ajuns aici să amintesc din prima jumătate a secolului al douăzecilea un James Joyce cu *Finnegans Wake* sau cu *Ulysses*, nu? Ei, Lucian Bâgiu, nu întâmplător am pomenit acest nume, pentru că Lucian Bâgiu are într-adevăr un potențial spiritual de experimentator, și potențialul acesta de experimentator este trăit cu cea mai mare bucurie spirituală.

Autorul, spiritul creatorului Lucian Bâgiu, trăiește chiar bucuria tehnologiei românești, a tehnicii românești. El exultă în fața posibilităților de evocare a realității. El este un foarte bun tehnolog. În bună măsură această carte poate fi recomandată, dacă domul Lucian Bâgiu ar preda un curs de naratologie, ar putea fi recomandată ca material ilustrativ pentru tehnicile naratologice din diverse epoci. Unii din critici, sau dumneavoastră dacă veți citi romanul, ați putea fi înclinați să considerați această carte postmodernă. Este postmodernă și nu este postmodernă. În măsura în care un roman ca *Cvartetul Alexandria* al lui Lawrence Durrell poate fi considerat postmodern, și această carte este postmodernă. Vorbesc despre Lawrence Durrell comparativ la nivelul epicii. Știți că în *Cvartetul Alexandria*, în cele patru romane care alcătuiesc aceste cvartet, există perspective narative care se anulează reciproc astfel încât la finalul tetralogiei nu știți de fapt ce s-a întâmplat ceva. S-a întâmplat ceva sau nu s-a întâmplat nimic? Într-atât de anihilantă este fiecare perspectivă narativă asupra celeilalte. Acum toată cartea lui Lucian Bâgiu este construită pe o tramă foarte simplă, foarte simplă numai că la sfârșitul lecturii nu-ți mai dai seama tu în calitate de cititor ce s-a întâmplat adevărat. Este vorba de un universitar, absolut nesatisfăcut de condiția sa de universitar, un universitar resentimentar, un resentimentar care urăște domeniile pe care le cercetează și pe care le predă studenților. Acest universitar dorește să – el are vocații literare, artistice puternice, tot cere șefului de Catedră să îi dea un curs de literatură, orice dar literatură să fie. El este un specialist bun în domeniu, onest, își face meseria de profesor foarte bine, are competențe, numai că nu are satisfacții spirituale, n-are satisfacții afective, urăște ceea ce face, își dorește să schimbe domeniul și nu reușește. Se îndrăgostește de fiica profesorului titular – apare un profesor titular – se îndrăgostește de fiica profesorului titular – nepoata profesorului titular! – cu care se și căsătorește și are și un copil. O bună parte a poveștii, a epicului cărții, este centrată și pe relațiile dintre Isolda – căci așa se numește, se numește și Isolda, și Virginia, și el se numește Tristan, poate trimite și la Paul și Virginia, poate trimite și la Tristan și Isolda, la Tristan și Isolda oricum trimite – o bună parte deci a poveștii, a substanței epice a cărții este destinată evocării relațiilor lui Tristan cu Isolda sa, a tribulațiilor pe care le face, le trăiește acest personaj. Trebuie să precizez că în cartea lui Lucian Bâgiu un eveniment tehnic, o poveste sau un fragment de poveste este reluat de mai mulți naratori, cartea este scrisă de mai mulți povestitori, în sensul acesta poate nu întâmplător, nu știu dacă greșesc sau nu, este pomenit Henry James. Știți, dacă nu greșesc cei de la engleză să mă corecteze, Henry James este cel care lansează conceptul de „ambasador”. Personajele devin – cred că el este, nu? – personajele devin ambasadori ai naratorului. În sensul acesta toate personajele

lui Lucian Bâgiu, sau o parte din personajele lui Lucian Bâgiu sunt niște ambasadori ai spiritului creator. Există un spirit creator care construiește toată cartea, dar acest spirit creator este divizat pe mai mulți naratori și între viziunile unui narator și ale celorlalți există conflicte ireductibile, este vorba de ceea ce spunem la început că lumea așa cum este văzută de unii este anulată de celălalt. Lucrul acesta îmi aduce de asemenea de o perspectivă a romanului modern și anume de acea relativizare a imaginii. Există, Lucian Bâgiu, există foarte mult ludic în această carte. Lucian Bâgiu este un scriitor – un romancier îndrăznesc să îi spun de acum – care are curajul să experimenteze, dar experimentează cu toată voluptatea. Se joacă de-a tehnica narativă. Procedeele narative, naratologice, devin pentru el niște forme ale voluptății, ale voluptății creatoare. Există continui palinodii. Pentru cei care nu știu palinodia este un procedeu prin care se neagă tot timpul afirmațiile de dinainte, există metalepse prin care un eveniment antecedent este recunoscut printr-un eveniment subsecvent, sau subsecventul prin antecedent. Există multe procedee narative – palinodiile sunt prezent în subsolul paginii – există un narator care privește peste umărul naratorului ce relatează lumea. Sper că sunt coerent. Deci tot timpul în această carte există un povestitor care privește peste umărul povestitorului ce relatează fragmentul său din real și îl sancționează de fiecare dată prin note din subsolul paginii. De exemplu apare un poet boem acolo și bărbos care de obicei bea, de obicei bea, bea whisky, bea coniac, bea țuică de Poplaca sau nu știu ce mai bea el, astea sunt ironiile naratorului, numai că, să vă dau un exemplu amuzant. Naratorul ce privește peste umărul povestitorului ce relatează scenele îl sancționează: nu bea whisky, bea țuică de fapt, în subsol. Palinodii de genul acesta sunt amuzante toate. Încă o notă pe care aș remarca-o. Lucian Bâgiu are o perspectivă ironică și ludică asupra lumii epice pe care o construiește. Personajele sale devin niște victime ale unui spirit extrem de liber care mimează foarte multă inocență.

El este – naratorul, toți naratorii lui sunt cei mai de treabă oameni din lume, sunt onești, sunt angelici, sunt frumoși, sunt inteligenți, nu doresc decât bine lumii și omului cu care intră în contact, dar în spatele acestei condiții angelice mimate spun eu se ascunde un observator extrem de feroce care remarcă toate deficiențele lumii. Nu continui că aș putea să vă mai povestesc, vă las voluptatea lecturii. Cred că în Lucian Bâgiu cu această carte avem un romancier de care sper să auzim și mai multe lucruri și personal sunt convins de asta. Mulțumesc pentru atenție.”

LUCIAN BÂGIU: „Îi mulțumim domnului profesor Aurel Pantea pentru observațiile sale extrem de juste, în special în ceea ce privește tehnica romanescă este poate din punctul de vedere al specialistului structura cheie, piatra de boltă a romanului, sunt încântat și nu pot fi decât de acord cu tot ceea ce a spus...”

AUREL PANTEA: „Sunt și scene când – acuma suntem, să fim colocviali – sunt și scene când – cum o cheamă? Pe copilă – Sânziana, da. Are un copil, o fată, cu Iza. Și asta se întâlnește nici mai mult nici mai puțin decât cu Traian Băsescu, cu președintele, se întâlnesc la mare, discută, nici nu știi, sunt scene nu neverosimile – asta, discutăm cu autorul – anumite scene sunt incredibile, dar nu neverosimile. Una e să fie greu credibil, sau foarte puțin credibil, și alta să fie neverosimil. Sunt verosimile în cadrul cărții, dar e incredibil cum un copil vrea să vorbească cu președintele și vorbește cu președintele pe plajă. Sau este o scenă onirică – pentru că nu întâmplător este pomenit, de data asta un titlu, în penultimul capitol sau ultimul capitol, nu mai îmi aduc aminte, e pomenit un titlu al unui romancier de care ne-am despărțit, care tocmai s-a dus la Dumnezeu, este vorba de *Celelalte lumi*. Ori *Celelalte lumi* este un roman al colegului nostru care s-a dus la Dumnezeu de curând, Eugen Curta. Și unul din naratori – Elby parcă – unul din naratori este obsedat de această carte, chiar vine într-un loc unde crede că-l găsește și vorbește cu autorul romanului respectiv. Nu, nu vorbește cu Eugen Curta, dar de data asta titlul *Celelalte lumi* trimite, îmi dă dreptul să fac referire la un scriitor care a scris această carte. Sau există scene onirice. În ultimul capitol sau în antepenultimul este o scenă onirică de toată frumusețea în care se adună, în experiența aceasta onirică se adună absolut toate personajele romanului. Este un narator care își visează lumea, își visează lumea prin proiecțiile din vis. lertați-mă.”

LUCIAN BÂGIU: „Chiar vă mulțumesc. Considerațiile domnului profesor sunt extrem de tehnice și de pertinente, sper că v-au trezit curiozitatea și nu au ... lectorul, nu au amețit receptorul prin această îmbinare real-fantastic care se anulează reciproc într-adevăr în roman, nu există o concluzie a romanului, nu există un final al romanului..”

ADINA CURTA: „Ba există!”

LUCIAN BÂGIU: „Ei, dacă spuneți că există, să auzim finalul pe care l-ați găsit dumneavoastră...”

ADINA CURTA: „Da. Îmi este destul de greu să vorbesc după colegul Pantea și recunosc că mi-am schițat câteva idei pentru că nu am acest exercițiu la fel ca și el, dar sper să reușesc să fac să înțelegeți ce am găsit la rândul meu din această carte. Deci cartea se numește *Bestiar. Salată orientală cu universitari închipuiți*.”

AUREL PANTEA: „Vă întrerup! E colocviu. Eu așa percep, că suntem la universitate și e colocviu. Bestiarul – este aici o filoloagă clasică, nu știu, doamna Ghemeș nu este, doamna decan. Am văzut-o pe doamna Petronela Wainberg – „bestiar” vine de la *bestiarius*, care în latină este și substantiv de declinare a doua, *bestiarius, bestiarii*, și este și adjectiv cu trei terminații, *bestiarius, bestiaria, bestiarium*. Sper că am fost corect până aici. Ori cuvântul *bestiarius, bestiarii* este gladiatorul care se bătea cu bestia, cu bestiile, cu leii, cu tot soiul ce duceau ăia în arenă, iar *bestiarius* ca adjectiv se referă la ceea ce ține de bestie. Am precizat lucrurile acestea pentru că vroiam să vi le spun. Înțelegeți ce vreți: romanul se numește *Bestiar* pentru că se bate cu bestiile, adică bestiile fiind universitarii închipuiți, și încă o întrebare pe care mi-am pus-o, dar rezolvați dumneavoastră răspunsurile acestea. *Salată orientală cu universitari închipuiți*. Expresia „universitari închipuiți” se referă la universitari care se cred universitari și de fapt ei habar n-au ce sunt, că nu sunt universitari autentici, sau expresia „universitari închipuiți” se referă la niște universitari imaginați, dar hotărâți dumneavoastră la sfârșitul lecturii. Iertați-mă.”

ADINA CURTA: „Cred că între noi s-a stabilit o telepatie, întrucât aceasta era intenția, să pornesc de la titlu și să fac acest gen de speculații. Deci *Salată orientală cu universitari închipuiți*. Titlul este incitant, este foarte bogat în înțelesuri, este provocator de multe subînțelesuri, dar nu de ambiguități, deci nu este nimic ambiguu aicea. Personal nu știu dacă Lucian s-a gândit la Molière când a dat titlul acestei cărți, și anume la *Le malade imaginaire*, carte tradusă frumos în românește ca „bolnavul închipuit”. Personajul acestei cărți, Argan, își închipuie că este bolnav fără să fie, de unde o întregă tevatură și un comic de o anumită factură. Bineînțeles că această carte poate fi citită în acest registru, dar se poate și altfel. Noi am putea să adăugăm titlului „închipuiți de autor”, adică „imaginați de autor”. Nimeni nu ne împiedică să facem acest lucru...”

AUREL PANTEA: „E prea mult sarcasm, e prea mult sarcasm în atitudinea față de șeful de Catedră, față de profesorul titular, atâta sarcasm este încât eu cred că sarcasmul acesta ne dă dreptul să citim în prima grilă cartea. De fapt lui Felix Nicolau, cel care notează pe coperta a patra a romanului, cartea aceasta s-ar putea să determine următoarea situație: autorul să fie devorat de propriile sale personaje. Nu e chiar...”

MIRCEA BRAGA: „Degeaba încercați voi să impuneți un cod, că fiecare are codul lui.”

ADINA CURTA: „Bineînțeles, bineînțeles. Asta și explicam. Deci spuneam că undeva în carte – nu mai îmi găsesc unde anume am pus și semn – este o frază: „universitarii ăștia – niște închipuiți”. Mă rog. Probabil că este sugestia pe care ne-o dă autorul legată de modul în care trebuie să citim cartea. Dacă își propune. Acuma, că i-a închipuit integral, adică de la faza de embrion literar la faza de personaj literar, sau doar parțial, de la persoana fizică, respectiv reală, la personaj literar, asta nu este foarte important, întrucât actul creator rămâne act creator, noi avem aici de face cu actul literar și nu cu artă fotografică. Deci nu este artă fotografică, este creație și trebuie luată ca atare. Actul lecturii este unul complementar actului creației, și responsabilitatea actului lecturii – apropo de cum vrem să citim – îi incumbă în întregime cititorului. Sigur că între cititor și scriitor există un parteneriat, normal, pentru că

în momentul în care citesc cartea am stabilit un fel parteneriat. Dar..., dați-mi voie să beau.”

AUREL PANTEA: „Ești emoționată. E țuică de Poplaca!”

AINA CURTA: „Da. Da este. Deci spuneam că există un parteneriat, între autor și cititor, este unul liber consimțit, el este liber de orice fel de constrângeri, de aceea niciodată nu vom putea suprapune ceea ce a spus autorul peste ceea ce a înțeles cititorul. Ce a vrut să înțeleagă, ce a putut să înțeleagă, ce a reușit să înțeleagă. Deci nu există un asemenea gen de suprapunere. Scriitorul este scriitor pentru că scrie și atât, nu pentru că vrea să spună ceva, iar cititorul este cititor pentru că citește.”

AUREL PANTEA: „Iertați-mă, cartea asta are și o forță tranzitivă destul de puternică. Deci tranzitivitatea limbajului și mesajului este destul de puternică. Numai că oricine ar încerca să se recunoască în această carte nu se recunoaște decât parțial. Chiar, dar absolut toate personajele au un punct de vedere în realitatea imediată, însă evoluția lor, metamorfozele lor sunt absolut ficționale, chiar dacă nucleul acela, vectorul acela de tranzitivitate alimentează înclinația de a vedea „cine-i ăsta!”, despre, nu, se tolesc în ficțiune, dar absolut toate.”

ADINA CURTA: „Deci undeva într-un subsol, infratext, autorul vorbește despre lectură ca o călătorie pe cont propriu, deci lectura este o călătorie pe cont propriu a cititorului, de unde – tot el spune exact în infratext – destinul nesigur al cărții, nesiguranța destinului cărții, e un fel de «unde dai și unde crapă». Unde dă autorul și unde crapă cititorul. Eu cred că în fața unei asemenea cărți, o reacție sănătoasă în fața unei cărți care poartă un asemenea titlu provocator ar trebui să semene cu reacția pe care ar fi bine să o aibă un adolescent plin de coșuri care privește în oglindă și nu-i prea place ce vede. Ar rămâne optimist și își spune ei bine, asta este pentru moment, dar este în puterea mea să schimb acest lucru. Și el începe tratamentul.”

AUREL PANTEA: „Acum dumneavoastră să știți că există în tipologia spiritului creator există cel puțin două categorii. Sunt scriitori care își pun sufletul în dramă și vorbesc de traumele existenței pentru ei existența este o sumă de traume, și există scriitori care juisează pe seama existenței și juisând pe seama existenței o văd pe aceasta la modul comedilografic. Ei Lucian Bâgiu face parte din acei scriitori care pun existența în relația comediei, în lumea comediei. El își comedilografiază până și propriile traume, până și propriile suferințe. Este autorul prin excelență ironic. Vă rog să mă credeți că am avut curiozitatea să văd, să caut în bibliotecă ce înseamnă salată orientală, deși nevastă-mea îmi face salată orientală, dar am vrut să văd care este rețeta salatei orientale. Și salata orientală pur și simplu se face din cartofi cu maioneză, sare și piper, ceapă, ei există capitole – dovadă că Lucian Bâgiu și tehnic comedilografiază experiențele – există capitole *Sarea și piperul*, există *Maioneza I*, *Maioneza II*, toate acestea au rostul – cum să spun – au rostul să facă pe cititor și pe autor să râdă de propria sa condiție. Ei punerea în ridicol a lumii epice ține tot de inteligența, ironia și ludicul acestui autor. Probabil că nu mai...”

ADINA CURTA: „S-ar putea ca autorul să fi intenționat – s-ar putea – să manipuleze ușor lectura printr-un avertisment pe care îl împrumută de la Derrida, zice «il n'y a pas de hors-

texte. «Hors-texte» în limba franceză înseamnă, este o pagină, o foaie, o gravură intercalată pe paginile unei cărți care nu este numerotată și care ilustrează deci într-o imagine ceea ce textul ne spune prin cuvinte. Probabil că autorul a vrut să sugereze...”

AUREL PANTEA: „Dar Derrida nu vorbește de textul ca productivitate în sensul Kristevei?”

ADINA CURTA: „El scoate din context, spune doar atât: «*il n'y a pas de hors-texte*». Eu am explicat ce înseamnă «hors-texte» și mă gândesc că poate el a vrut să ne sugereze faptul că *Salată orientală* este, cum el însuși o precizează, un univers incomplet semantic. Deci este foarte prudent Lucian când pune acest motto aici în față, dar nu știu dacă invitația asta la prudență, pe care ne-o adresează, nu știu dacă suntem obligați s-o respectăm. Deci nu știu dacă ne poate obliga să îi citim cartea urmându-i sugestia, «*il n'y a pas de hors-texte*», deci nu poate să facă acest lucru. Tot ce poate să facă el a făcut deja: a publicat această carte, a dat publicității acest text, l-a făcut public, deci asta i-a stat lui în putere. Prin acest lucru el a cedat cititorului – cum se spune în limbaj juridic – uzufructul produsului său. Adică cititorul, care devine proprietarul fizic și beneficiarul obiectului – întrucât proprietatea intelectuală vă

aparține pe veci sperăm autorului – deci cititorul devenind beneficiarul acestui obiect poate să continue procesul de închipuire demarat de autor.”

AUREL PANTEA: „Dar poate să îl lase în starea sa de obiect sau poate să îl transfigureze citindu-l.”

ADINA CURTA: „Nu dă atâția bani pe ea ca să o lase în starea de obiect. Este scumpă. Bun, deci, a vrut să facă el. A demarat acest proces de.. și l-a împlinit, dar doar în măsura, doar într-atât cât a ținut de el. Știu că nu este foarte ortodox să scoți din context anumite fragmente ca să ilustrezi cu ele ceva, dar eu voi face acest lucru, Lucian îmi dă voie cu siguranță și am să vă spun că la pagina 183, sub artificul textual al consumării unui pahar de whisky, naratorul locului – locului, adică al capitolului respectiv, sunt mai mulți naratori – spune la un moment dat un lucru, care mie mi se pare că este chiar profesiunea de credință a scriitorului și care ar trebui să fie profesiunea de credință declarată a oricărui autor. Nu toți autorii își declară profesiunea de credință, dar Lucian o face, și ascultați cum zice: «Din acel moment nu mai știu exact cum s-au înlănțuit întâmplările, deci fie-mi iertate neadevărurile și aibi îngăduință, iubite cetitoriule, dar scriu după cum cred eu să fi auzit și să fi văzut în acele vremuri de restricte ale sfârșitului de an.». Este o intervenție foarte salutară și foarte dibace. Undeva mai spre final autorul ne oferă și un fel de cheie de lectură a acestui roman aflat sub pecetea tainei, așa îl numește, un fel de cheie de lectură..., și anume în momentul în care naratorul respectiv, ne aflăm în acel moment în plin ev mediu cavaleresc, deci acel narator își aduce brusc aminte de legea nescrisă a ordinului condeierilor, lege care ne instruieste și ne învață să nu spunem niciodată mai mult, niciodată prea mult în povestea noastră, ci doar atât cât să atragem atenția și interesul cititorului. Puțin mai departe același narator mărturisește că el, lui îi este frică că cititorii lui s-au cam supărat din acest motiv, și anume pentru că el nu a spus suficient de mult, întrucât a auzit că în noile vremuri se obișnuiește ca poveștile să spună foarte multe lucruri fără nicio noimă, dar în ce-l privește, preferă să spună puține lucruri, dar cu tâlcuri bine ascunse. Nu știu de fac bine sau rău, mărturisește – nu știu de ce arăt spre Lucian când e vorba de narator – mărturisește naratorul mai departe. Eu personal cred că face foarte bine și de aceea îmi însușesc metodologia lui și nu vă vorbesc despre conținutul cărții, Aurel a făcut-o în mare parte...”

AUREL PANTEA: „Păi nu e prea mult de povestit.”

ADINA CURTA: „Nu prea este, într-adevăr, deși s-ar putea și să povesti, dar vă invit să achiziționați această carte și să descoperiți singuri ce anume spune ea. Deci eu am să vă spun ce cred eu ca să vă invit la lectură. Am să vă spun că această *Salată orientală* nu este recomandată suferinzilor de ulcer, asta în ideea în care ulcerul este o boală a stomacului, sau mă rog, a digestiei, care este provocată nu de ceea ce mănânci, ci de ceea ce te mănâncă, așadar nu recomand această carte celor care se lasă mâncați de sentimente cu prefixe, adică de resentimente, deși, paradoxal, cartea ar putea reprezenta leacul minune. Dacă este bine digerată, dacă ar fi bine digerată ea ne-ar putea lecuși de toate închipuirile dăunătoare. Citită în felul acesta cartea, sau digerată în felul acesta *Salata* devine paliativul care începe să lucreze pe simptome. Dar ca orice paliativ, nu

rezolvă cauza. Dar noi o să vedem, trebuie să ne rămână și nouă ceva.”

AUREL PANTEA: „Doamna profesoară, dumneavoastră faceți referire la tranzitivitatea cărții acum?”

ADINA CURTA: „Vă dau libertatea... Vă spun imediat la ce fac referire.”

AUREL PANTEA: „Eu ar trebui să mă recunosc în personajul poetul boem și bărbos.”

ADINA CURTA: „Dar de ce țineți neapărat să deveniți personaj?”

AUREL PANTEA: „Nu, dar faptul că poetul acela bărbos tot ascunde sticle și chestii, pe mine mă amuză chestia asta. Bănuiesc că inteligența și talentul scriitorului construiesc atât de bine personajele, încât personajul chiar dacă se cunoaște, admiră mai mult arta înaintea faptului că se recunoaște.”

ADINA CURTA: „Absolut. Am să repet ceea ce spunea Aurel, tonalitatea predominantă a cărții este cea a ironiei, asezonată pe ici pe acolo cu autoironia, și am să precizez că este vorba de autoironia naratorului, mă refer în special la primul narator, din capitoul întâi. Și acest, această atitudine autoironică ne spune foarte mult despre acel narator că este unul foarte inteligent, de ce spun acest lucru, pentru că este simplu să fii ironic, dar este puținel mai greu să îndrepti această armă usturătoare spre propria tâmplă. Ceea ce aici în carte se întâmplă. Și eu văr rog să îmi dați voie să citez un fragment. Este vorba despre o

convorbire a naratorului la telefon cu decana facultății: «Întrezărind o șansă nesperată spre a-mi manifesta preocuparea – altfel total inexistentă – pentru obiectul activității mele profesionale, intervenii hotărât, cu o voce autoritară: / – Nu, doamna Decan. Sunt la Catedră, cu domnul Profesor, hotărâm tematica și bibliografia pentru examenul de titularizare. / La celălalt capăt al undelor electronice, tăcere. De abia acum trăii o oarecare neliniște existențială. E drept că, formal, era puțin deplasat să îi comunic eu doamnei Decan că tocmai îmi configurez posibilele subiecte pentru un concurs imparțial.» Atât cu autoironia. Despre partea cu ironia cartea ne oferă mult mai multe resurse și aici vă cer răbdare cinci minute. Vreau să spun ironia onorează mediul universitar, dintr-o anumită urbe transilvană, numită în text, undeva pe la început, urbe cu pretenții universitare, și anumite prestații profesionale. Mi-am pus câteva semne așa că am să vă citesc. Pentru că vorbeam de...”

AUREL PANTEA: „Știi ce doamna profesoară, iar te întrerup...”

ADINA CURTA: „Întrerupe-mă, dragul meu.”

AUREL PANTEA: „Toate citările astea pe care le practicați dumneavoastră au darul să incite cititorul...”

ADINA CURTA: „Păi asta vreau.”

AUREL PANTEA: „...într-o direcție a tranzitivității.”

ADINA CURTA: „Nu, la lectură, doar la lectură. Doar la lectură.”

AUREL PANTEA: „Dumneavoastră vreți să ne determinați să recunoaștem Alba Iulia în secvențele narative...”

ADINA CURTA: „Nu, vai de mine, *honi soit qui mal y pense*, zic francezii.”

AUREL PANTEA: „Dar mie nu mi-e rușine...”

MIRCEA BRAGA: „Dar parcă este vorba de Paris, nu știu de ce.”

ADINA CURTA: „Păi vorbeam despre adolescentul care se privește în oglindă. Eu vă recomand să priviți puțin oglinda pe care ne-o întinde textul și dacă nu ne convine ce auzim, nu avem decât cu eleganță academică și cu grație față de oglindă, sau față de naratorul respectiv, sau poate chiar față de autor, că și el este pe aici, nu avem decât să facem lecturile necesare. ...Și totuși am să citesc. «În acest moment cu toții ne întoarșerăm uimiți către autorul bizarei înștiințări. Era burlacul convins. Nu conta. Ideea era, indubitabil, oportunitatea supremă. Un cor de glasuri aprobă instantaneu cu o solidaritate altfel greu de regăsit pentru orice altă inițiativă comună». În altă parte: «Mai mult ca oricând începeam să fiu convins că Profesorul meu bate câmpii. Pe de altă parte, în general prelegerile domniei sale erau cam dezlănate, iar studenții așteptau cu sufletul la gură și cu pixurile suspendate, vreme de două ore, să afle piatra unghiulară a expunerii.». Scrie în carte...”

(Lansare de carte – primele 40 de minute –, Lucian Bâgiu, *Bestiar. Salată orientală cu universitari închipuiți*, luni, 31 martie 2008, ora 14,00, în sala de lectură cu publicații periodice, Biblioteca Universității „1 Decembrie 1918” Alba Iulia, Invitați: Aurel Pantea, Adina Curta, Un eveniment Cartea Românească)